

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13829

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

1. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών
2. Ανακάλυψη της Αμερικής από τον Κολόμβο
3. Ανάκτηση της Κωνσταντινούπολης από τον Μιχαήλ Η' Παλαιολόγο
4. Μάχη του Κλειδίου
5. Πτώση της Βασίλλης

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1. Μάχη του Κλειδίου (1014), 2. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών (1054), 3. Ανάκτηση της Κωνσταντινούπολης από τον Μιχαήλ Η' Παλαιολόγο (1260), 4. Ανακάλυψη της Αμερικής από τον Κολόμβο (1492), 5. Πτώση της Βασίλλης (1789).

(2)

2) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις /φράσεις (τρεις περισσεύουν): Μοντεσκιέ, Ανθρωπισμός, κοινωνικό συμβόλαιο, Αιμίλιος, Ντιντερό, γενική βούληση, φυσική διδασκαλία, Διαφωτισμός.

Στο χώρο των πολιτικών ιδεών οι διαφωτιστές ήταν θεωρητικά επηρεασμένοι από τον Τζον Λοκ , έναν από τους σπουδαιότερους προδρόμους του Διαφωτισμού. Ο Λοκ διατύπωσε την αρχή του _____, ότι δηλαδή οι κυβερνήσεις συγκροτούνται βάσει συμφωνίας με τον λαό. Σημαντικός εκπρόσωπος των πολιτικών ιδεών του Διαφωτισμού ήταν ο Γάλλος _____ που διατύπωσε τη θεωρία της διάκρισης των εξουσιών. Ο Ζ.Ζ. Ρουσσό υπερασπίζεται την ελευθερία του ανθρώπου και δέχεται ως κυρίαρχη μόνο τη _____, στην οποία οφείλει να υποτάσσεται η εκάστοτε κυβέρνηση. Ο ίδιος καθόρισε τις αρχές μιας παιδαγωγικής μεθόδου στο έργο του _____ και καθόρισε τις αρχές μιας παιδαγωγικής μεθόδου που βασίζεται στη _____.

(μονάδες 5)

Απάντηση: Κοινωνικού συμβολαίου, Μοντεσκιέ, γενική βούληση, Αιμίλιος, φυσική διδασκαλία

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας, Ένδοξη Επανάσταση (μονάδες 8+7=15)

Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας: Το 1425 έγινε αυτοκράτορας ο Ιωάννης Η' Παλαιολόγος (1425-1448), ο οποίος έκανε μια τελευταία προσπάθεια να εξασφαλίσει βοήθεια από τη Δύση. Στη Σύνοδο της Φερράρας-Φλωρεντίας δέχθηκε την πλήρη υποταγή της Ορθόδοξης στην Καθολική Εκκλησία (1438-1439). Ο βυζαντινός λαός όμως δεν αποδέχθηκε τις συμφωνίες αυτές. Το εχθρικό λαϊκό αίσθημα κατά των Λατίνων συμπυκνώνεται στην περίφημη φράση του μεγάλου δούκα Λουκά Νοταρά, όταν πληροφορήθηκε την Ένωση: *Είναι προτιμότερο να δω να κυριαρχεί στην αγορά της Πόλης το φακίολι (τουρμπόνι) των Τούρκων παρά η καλύπτρα των Λατίνων!*

(η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 88 του σχολικού βιβλίου)

Ένδοξη Επανάσταση: Το 1688 με την Ένδοξη Επανάσταση η αγγλική αστική τάξη κατόρθωσε να επικρατήσει στην πολιτική σκηνή επιβάλλοντας τη συνταγματική μοναρχία και τον κοινοβουλευτισμό. *(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 162 του σχολικού βιβλίου)*

ΘΕΜΑ 2

2.α. Να εξηγήσετε ποιος ήταν ο ρόλος της μεσαίας τάξης στη βυζαντινή κοινωνία κατά τον 10ο και τον 11ο αι. μ.Χ.

(μονάδες 12)

Στη διάρκεια του 10ου και του 11ου αι. διαμορφώνεται μια εμποροβιοτεχνική τάξη, η οποία αποτέλεσε την πηγή της αναμφισβήτητης ευημερίας του Βυζαντίου κατά την περίοδο αυτή. Αυτό αποδεικνύεται από την αύξηση της νομισματικής κυκλοφορίας (από το 10ο αι. και εξής). Την τάξη αυτή, που η ακμή της τοποθετείται στο πρώτο μισό του 11ου αιώνα, αποτελούσαν τολμηροί μεγαλέμποροι, οι οποίοι εγκατέλειπαν προσωρινά την οικογένειά τους, για να επιχειρήσουν μακρινά ταξίδια και να εμπορευτούν τα πολύτιμα προϊόντα της Ανατολής (καρυκεύματα, πολύτιμους λίθους και υφάσματα), από τα οποία εξασφάλιζαν τεράστια κέρδη.

Η τάξη των επιχειρηματιών, στη διάρκεια του 11ου αι., άρχισε να συμμετέχει ενεργά στην πολιτική ζωή της αυτοκρατορίας. Έτσι, απέκτησε τη δυνατότητα να ενθρονίζει και να εκθρονίζει αυτοκράτορες, όπως λ.χ. τον Μιχαήλ Ε' Καλαφάτη (1041-1042), ενώ τα μέλη της έγιναν δεκτά στο σώμα της Συγκλήτου. *(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 38 του σχολικού βιβλίου)*

2.β. Να εξηγήσετε πώς το κίνημα του Ανθρωπισμού ήρθε σε ρήξη με τις ιδέες και τις αντιλήψεις του Μεσαίωνα.

(μονάδες 13)

Ο άνθρωπος της Αναγέννησης αναζητούσε τρόπους έκφρασης των νέων ιδεών. Έτσι, στράφηκε προς τον ελληνορωμαϊκό πολιτισμό και επιδόθηκε στη συστηματική μελέτη, μετάφραση και σχολιασμό των αρχαίων συγγραφέων. Η στροφή αυτή προς τη βαθύτερη γνώση των ελληνικών και λατινικών γραμμάτων και της αρχαιότητας γενικότερα ονομάστηκε ανθρωπισμός. Βέβαια, το φαινόμενο της αναβίωσης των κλασικών σπουδών δεν είναι καινούργιο, αφού ήδη στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια του 12ου αι. μελετήθηκαν αρχαία φιλοσοφικά κείμενα. Επίσης οι Βυζαντινοί κατά την περίοδο από τον 10ο έως τον 15ο αιώνα, ιδιαίτερα κατά την εποχή των Παλαιολόγων, ασχολήθηκαν συστηματικά με τη μελέτη της αρχαίας γραμματείας. Η διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι ο αναγεννησιακός λόγιος δεν μελετά τον αρχαίο πολιτισμό μόνο σε θεωρητικό επίπεδο, αλλά επιχειρεί να αντλήσει από αυτόν αξίες για τη θεμελίωση του συγχρόνου του κόσμου. Η τάση απομάκρυνσης από το μεσαιωνικό παρελθόν εκφράζεται ήδη από τις τρεις προδρομικές μορφές του ανθρωπισμού, τον Δάντη, τον Πετράρχη και τον Βοκκάκιο.

(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 118 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική